

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van GGD Zaanstreek-Waterland ondersteunt ouders, verzorgers en kinderen bij het opvoeden en opgroeien, vanaf de zwangerschap tot 18 jaar. De JGZ vraagt alle ouders/verzorgers (hierna ouders genoemd) een vragenlijst over de gezondheid van hun kind in te vullen als hun kind 3, 3.9, 5 jaar is of in groep 7 zit. Dit gebeurt voordat zij met hun kind naar de jeugdarts of jeugdverpleegkundige gaan. De antwoorden op de vragen geven de arts of verpleegkundige alvast wat algemene informatie over het kind. Zo is er meer tijd om tijdens een afspraak in te gaan op onderwerpen die voor de ouder en het kind van belang zijn. Ouders met kinderen van vijf jaar of in groep 7, krijgen aan het eind van de JGZ-vragenlijst gezondheidsinformatie over verschillende onderwerpen.

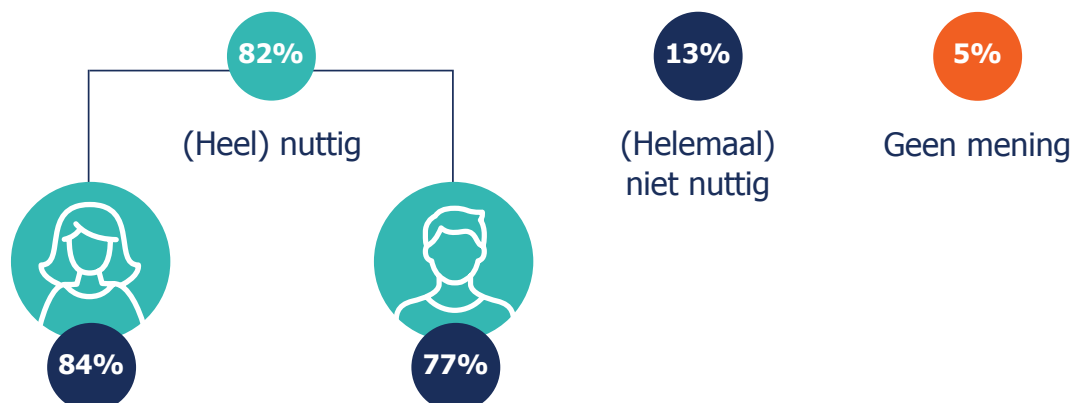
In dit panelonderzoek is de mening van ouders van kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar over 3 soorten gezondheidsinformatie gevraagd. Ook is hun mening gevraagd over steunbetuigingen en aanmoedigingen tijdens het invullen van de vragenlijst. De resultaten van dit panelonderzoek gebruikt JGZ om de vragenlijst en gezondheidsinformatie aan te passen zodat het beter aansluit bij ouders.

Gezondheidsinformatie

Na het invullen van de JGZ-vragenlijst krijgen ouders gezondheidsinformatie over verschillende onderwerpen. Deze hangt af van de leeftijd van het kind en de antwoorden die de ouder geeft. De GGD legde in dit panelonderzoek 3 voorbeeldteksten van gezondheidsinformatie voor; over beeldschermgebruik, tanden poetsen en scheiding van ouders.

Gezondheidsinformatie blijkt nuttig

Over het algemeen vindt het merendeel van de panelleden het nuttig om gezondheidsinformatie te krijgen over hun kind na het invullen van de vragenlijst. Vrouwelijke panelleden lijken het krijgen van informatie aan het einde van een vragenlijst vaker (heel) nuttig te vinden (84%) vergeleken met mannelijke panelleden (77%).

Verdeeldheid over nalezen van gezondheidsinformatie

Ouders kunnen de gegeven gezondheidsinformatie na het invullen van de vragenlijst inzien, maar ook op een later moment (terug-)lezen. Uiteraard bepaalt de ouder zelf of hij of zij de informatie wel of niet leest. Over het teruglezen van de gezondheidsinformatie zijn de meningen verdeeld.

Ja

Nee

Misschien

Voorbeelden van gezondheidsinformatie

Onderstaande voorbeelden van gezondheidsinformatie over beeldschermgebruik, tanden poetsen en scheiding legde de GGD voor aan de panelleden. Het merendeel van de panelleden vindt deze informatief en betrouwbaar. De meeste panelleden vinden alle soorten gezondheidsinformatie (helemaal) niet belerend en oordelend.

Voorbeeld 1. Beeldschermgebruik

Aan het einde van de JGZ-vragenlijst zien ouders van een 5-jarig kind, die aangeven dat hun kind minstens 2 uur per dag achter een beeldscherm zit (vóór of na schooltijd), de informatie zoals hieronder in het groene blok.

Voorbeeld 1. Beeldschermgebruik, het kind gebruikt (bijna) elke dag een beeldscherm.

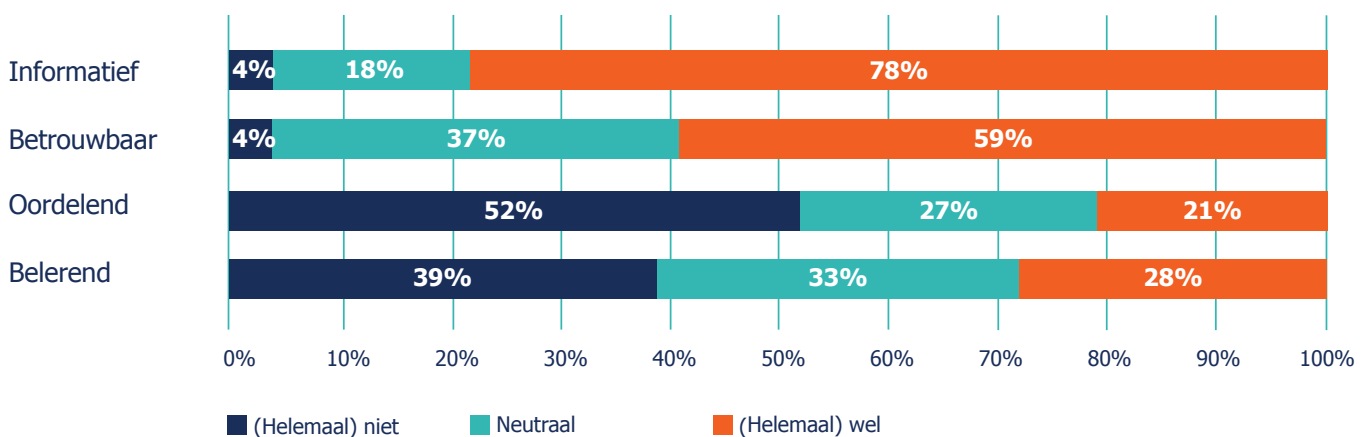
U gaf aan dat uw kind elke dag twee uur of langer een beeldscherm gebruikt. Leerzame televisieprogramma's, als Dora, Sesamstraat of het Zandkasteel, kunnen een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van de hersenen, sociale en emotionele vaardigheden van jonge kinderen.

Voor de ontwikkeling van de ogen en het dag/nacht ritme raden gezondheidsorganisaties wel een maximum tijd aan per dag. Voor kinderen van 4 tot 6 jaar adviseren wij 10 à 15 minuten per keer op een beeldscherm, tot maximaal 1 uur per dag.

Lees onder deze linkjes meer informatie over beeldschermgebruik bij kinderen: www.mediawijsheid.nl/ouders/ Of vraag tips en informatie tijdens het gesprek met de jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de GGD.

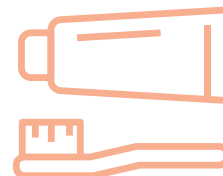
Beeldschermgebruik

Opvallend is dat panelleden verdeeld zijn over of zij deze tekst belerend vinden overkomen. Ook vindt 'maar' tweederde van de panelleden deze informatie betrouwbaar.

Voorbeeld 2. Tandenvoetsen

Aan het einde van de JGZ-vragenlijst zien ouders van een 5-jarig of een kind in groep 7, die aangeven dat zij/hun kind minder dan 2 keer per dag (na-)poetsen, de informatie zoals hieronder in het groene blok.

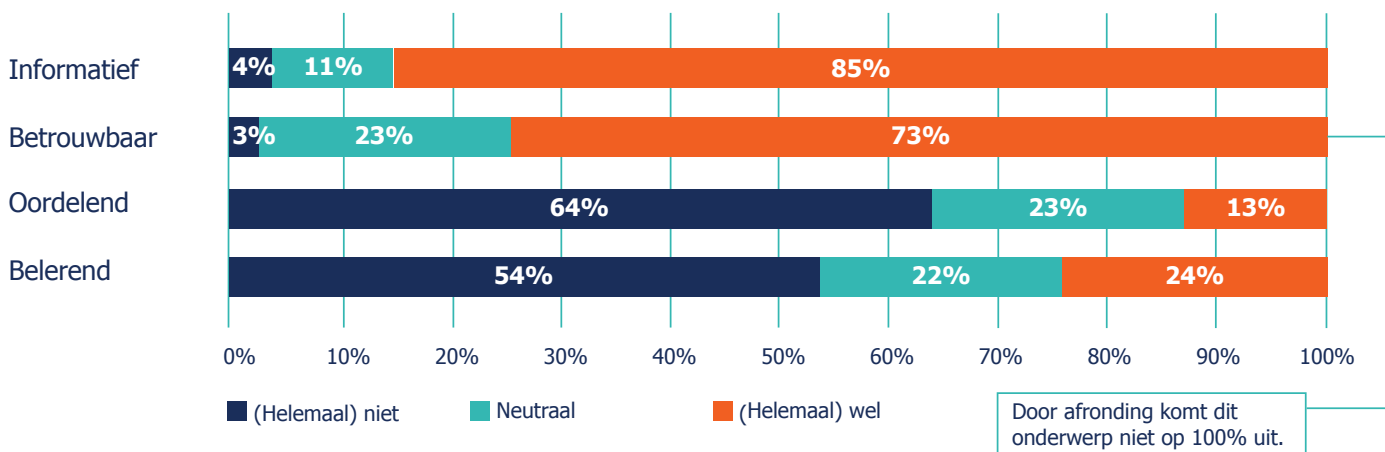
Voorbeeld 2: Tandenvoetsen, ouder geeft aan tanden niet na te poetsen.

U geeft aan dat u de tanden van uw kind niet napoetst. Het advies is om de tanden na te poetsen totdat uw kind 10 jaar is.

Voor een gezonde kindermond wordt aangeraden 2 keer per dag 2 minuten tanden te poetsen, waarvan 1 keer per dag na te poetsen. Soms gaat het poetsen met een elektrische tandenborstel beter dan met een gewone tandenborstel. Er zijn elektrische kindertandenborstels te koop met een muzikje die kan helpen met poetsen. Nog meer tips voor een gezonde kindermond kunt u vinden op de [website van het Ivoren Kruis](#).

Tandenvoetsen

De meeste panelleden beschouwen deze informatie als informatief en driekwart als betrouwbaar. De helft van de panelleden vat de informatie niet als belerend op, de andere helft staat hier neutraal in of vindt het wel belerend.

Voorbeeld 3. Gescheiden ouders

Aan het einde van de JGZ-vragenlijst zien ouders, die aangeven dat zij gescheiden of in scheiding zijn, de informatie zoals hieronder in het groene blok.

Voorbeeld 3: Ouder geeft aan gescheiden te zijn of in scheiding te zijn.

U geeft aan dat u gescheiden bent of dat u in scheiding bent. Wat vervelend voor jullie en jullie kind(eren). Scheiding kan bij kinderen vaak een schuldgevoel opwekken. Ook kunnen ze ervan schrikken of boos, bang of verdrietig worden.

Via www.opvoedspreekuur.nl kunt u een pedagoog van de GGD om informatie of advies vragen. In sommige gemeenten biedt de GGD gratis workshops of cursussen over scheiden en kinderen. Bekijk het cursusaanbod op: www.cursusbureauzaanstreek.nl.

Of lees informatie over scheiden op:

- <https://www.opvoeden.nl/scheiden-en-kinderen-6563/>.

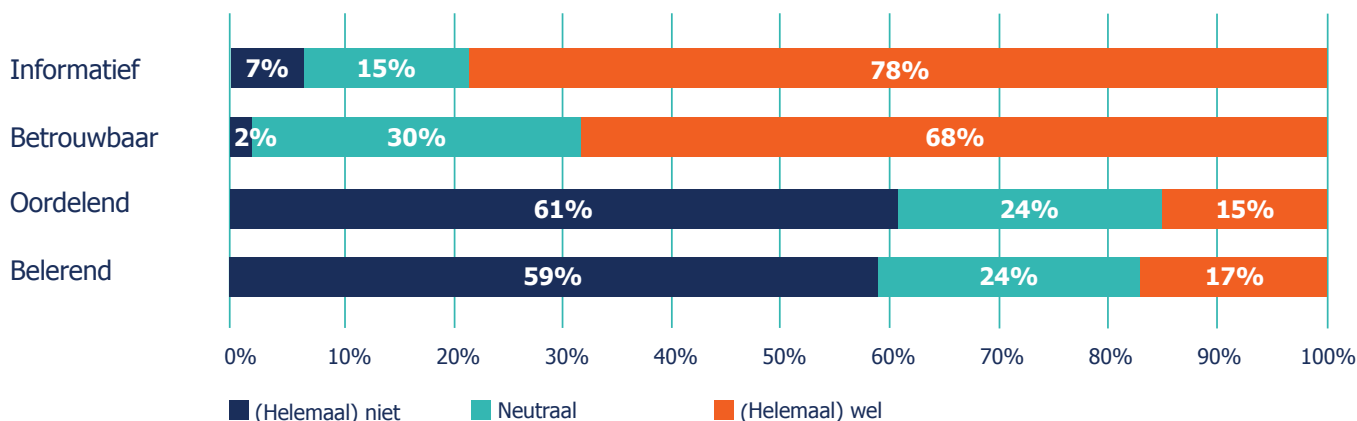
Filmpjes voor kinderen met uitleg over scheiden staan op de website van Villa Pinedo:

- <https://www.villapinedo.nl/>.

Of vraag tips en informatie tijdens het gesprek met de jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de GGD.

Scheiding van ouders

Een meerderheid van de panelleden beschouwt deze informatie als informatief en ruim tweederde als betrouwbaar. Opvallend was dat hier veel tips zijn gegeven, onder andere over de hoeveelheid en plaats van de linkjes, negatieve verwoording en het aansluiten bij gevoel van ouder en kind.

Verbetering van de gezondheidsinformatie

Van de 274 panelleden die meededen, formuleerden 83 panelleden een tip voor de GGD. De woordenwolk hieronder geeft de onderwerpen weer waar de tips onder andere betrekking op hadden:

Hieronder zijn 4 van de 83 tips weergegeven:

Verwoord het anders. Gescheiden ouders zitten niet altijd op informatie te wachten. In de tekst wordt er vanuit gegaan dat de kinderen er moeite mee hebben terwijl dat niet altijd het geval is. Meer iets in de trant van 'als u hier meer wilt lezen, kijk dan eens op...'

Belangrijk om vooral duidelijk te zijn wat het advies is en waarom.

Denk aan B1 taalgebruik of zelfs nog een stuk simpeler. Voorkom lange zinnen en moeilijke woorden. Dat schept afstand. Voorkom het gebruik van linkjes in de tekst. Dat leest niet lekker, maak i.p.v. daarvan gebruik van opsommingen en een toelichting achter/voor het linkje.

In de voorbeelden wordt er soms benoemd hoe een kind zich kan voelen of wat iets voor een kind betekent. Ik denk dat het voor ouders ook fijn is als er iets wordt gezegd over hun gevoelens, over wat een dergelijke situatie met ouders kan doen.

Directe boodschappen

Om de vragenlijst interactiever te maken, kunnen er aanmoedigen of steunbetuigen in staan. Bijvoorbeeld: "Wat goed!" als een ouder invult dat het kind veel beweegt of "Wat vervelend dat uw kind dit heeft moeten meemaken. Aan het einde van de vragenlijst leest u meer informatie over dit onderwerp." als een ouder invult dat het kind iets vervelends heeft meegemaakt. De GGD vroeg panelleden wat zij van deze aanmoedigen of steunbetuigen in de vragenlijst vinden. Ook vroegen wij om toelichting.

Bijna de helft van de panelleden vindt aanmoedigen of steunbetuigen (heel) goed

46%

(Heel) goed

17%

Voldoende

32%

(Helemaal)
niet goed

5%

Geen mening

Toelichting op panelleden hun meningen

Van de 274 panelleden die hun mening gaven, hebben er 178 een toelichting gegeven, waarvan enkele hieronder zijn weergegeven:

Ouders die het (heel) goed vinden om een vragenlijst in te vullen die aanmoedigen of steunbetuigen geeft tussendoor, geven hierop als toelichting:

Als ouder probeer je altijd het goede te doen voor je kind al lukt dat niet altijd. Dan is het ook fijn om te horen dat iets goed gaat of beetje medeleven als het niet zo goed is gegaan.

Het werkt altijd motiverend om te horen dat je goed bezig bent. Als dat niet het geval is, hoor ik dat ook graag zodat ik mijn aanpak kan aanpassen.

Een ouder die het voldoende vindt om een vragenlijst in te vullen die aanmoedigen of steunbetuigen geeft tussendoor, geeft hierop als toelichting:

Het is wel oké maar houd er rekening mee dat de aanmoediging en steunbetuiging goed verwoord is. Niet te overdreven, niet te belerend, etc.

Een ouder die geen mening heeft over het invullen van een vragenlijst die aanmoedigen of steunbetuigen geeft tussendoor, geeft hierop als toelichting:

Ik geef zelf niet om dergelijke 'voorgeprogrammeerde' beloningen/aanmoedigen. Maar ze kunnen zeker goed werken bij de juiste doelgroep.

Ouders die het (helemaal) niet goed vinden om een vragenlijst in te vullen die aanmoedigen of steunbetuigen geeft tussendoor, geven hierop als toelichting:

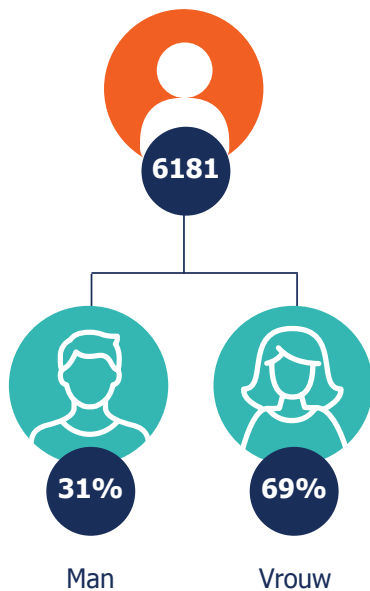
Ik vind het slecht dat ouders meteen beoordeeld worden op de antwoorden positief of niet. Ik zou een interactieve vragenlijst als zeer vervelend ervaren. Het is anders dan wanneer je zo'n reactie van een echt persoon zou ontvangen i.p.v. van een geautomatiseerde vragenlijst.

Dat komt mij wat kinderlijk voor. Op dat moment oordeel je in feite wel en dat probeer je juist te voorkomen in de tekst op het eind. Oordeel niet, maar geef betrouwbare informatie op basis waarvan ouders hun gedrag kunnen bijstellen.

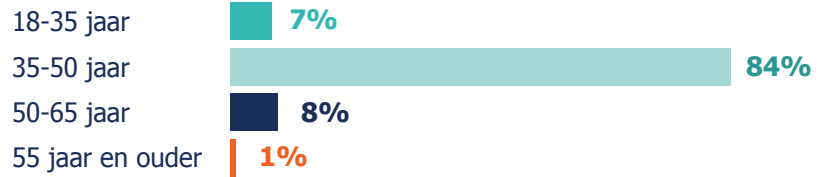
Achtergrondkenmerken panelleden

Aan onze 6181 panelleden hebben we ouders/verzorgers van 0-12 jarigen gevraagd aan dit panelonderzoek mee te doen. 274 panelleden tussen de 28 en 75 jaar oud deden aan dit panelonderzoek mee. Alle 7 gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland zijn in dit onderzoek vertegenwoordigd.

Meer vrouwen en meer hoogopgeleiden hebben meegedaan aan het onderzoek, waardoor de resultaten niet direct te vertalen zijn naar de (gemiddelde) mening van de inwoner van de regio.

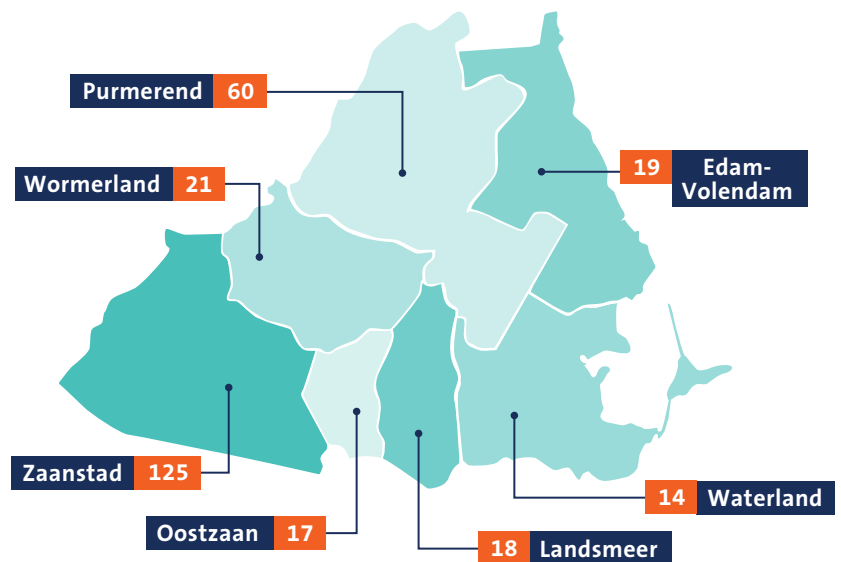
Leeftijd

Opleidingsniveau (249 bekend)

Aantal panelleden per gemeente:

Colofon

GGD Zaanstreek-Waterland, Panelonderzoek Gezondheidsinformatie Jeugdgezondheidszorg - onderzoek@ggdzw.nl - Zaandam december 2022.

Overname van gegevens is toegestaan met de volgende bronvermelding:
Panelonderzoek Gezondheidsinformatie Jeugdgezondheidszorg. GGD Zaanstreek-Waterland, december 2022.